

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่สร้างและพัฒนา “คน” ให้เป็น “มนุษย์” ที่ดีมีคุณภาพ มีจิตใจเมตตา กรุณา รักและเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ตลอดจนมีความคิดที่จะสรรสร้างสิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม สามารถพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งแก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ความคาดหวังที่สังคมมีต่อโรงเรียนดังกล่าว เป็นผลทำให้โรงเรียนอยู่ในสายตาของประชาชน ตลอดเวลา (สงบ ประเสริฐพันธ์. 2543 : 9) นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาของชาติ จะเห็นได้ว่าได้มีการกล่าวถึง “มาตรฐานและคุณภาพ” ของโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยมุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) สร้างคน ที่มีคุณภาพเพื่อมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพบริบท (Context) รอบด้าน กระบวนการบริหารจัดการได้มุ่งสู่ระบบของการพัฒนาให้สนองตอบต่อสังคมยุคข้อมูลสารสนเทศ ดังนั้น คำว่า “มาตรฐานและคุณภาพ” ของการจัดการศึกษาจึงเป็นแนวคิดสำคัญของสังคมที่ได้กล่าวขานกันมากมายในปัจจุบัน (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2543 : 6) จากสภาพดังกล่าว จึงจำเป็นที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นจนเป็นที่ยอมรับและเกิดความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคม ด้วยการดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยบัญญัติไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีสาระสำคัญพอสรุปได้คือ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก และในมาตรา 49 ได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา เรียกโดยย่อว่า สมศ. มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษา

ทุกแห่งต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทศวรรษ 5 ปี ทั้งนี้การประเมินคุณภาพจากภายนอกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ คือ ภายในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548 (สำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2544 : 8)

จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2543 และวันที่ 25 มกราคม 2543 ประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำนวน 21 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านปัจจัย (Output) มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผู้เรียน (Output) มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ สำหรับการประเมินและรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้มีการประเมินภายนอกรอบแรก (ภายในปี 2548) จำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เป็นมาตรฐานด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ 3 มาตรฐาน 21 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ เพื่อบูรณาการคุณภาพของสถานศึกษาเข้าสู่ระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยให้สถานศึกษาดำเนินการตามมาตรา 50 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคคล คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานงานดังกล่าวที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 37) ต่อมาสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 โดยได้มีการปรับปรุงตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการปฏิรูปการศึกษา และเพื่อช่วยให้ผู้ประเมินสามารถดำเนินการประเมินเชิงเชื่อมโยงเหตุและผลได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งเป็นการช่วยให้สถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานให้ชัดเจนขึ้น เป็นมาตรฐานตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการมาตรฐานการศึกษา โดยมีการปรับตัวบ่งชี้ในทุกมาตรฐานให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น การปรับปรุงสาระของการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งนี้ ยังคงมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพ

ภายนอกกรอบแรก 14 มาตรฐานเหมือนเดิม ส่วนตัวบ่งชี้เพิ่มเป็น 68 ตัวบ่งชี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน. 2547 : 1-35)

หลังจากที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในรอบแรกจนครบแล้ว ได้เริ่มดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ 2 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 51 ได้ระบุว่าในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สมศ. จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งหมายความว่า สมศ. จะต้องให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้มาตรฐานคุณภาพหรือไม่ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เพิ่มจากการประเมินเพื่อพัฒนาในรอบแรก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน. 2548 : คำนำ) เพื่อให้การประเมินมีความสมดุลระหว่างเกณฑ์ที่กำหนดกับงานที่สถานศึกษาดำเนินการ ดังนั้น สมศ. จึงได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษา จำนวน 14 มาตรฐานเหมือนเดิม แต่ปรับปรุงตัวบ่งชี้เหลือเพียง 60 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน. 2548 : 20-23)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน. 2548 : 15) ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมว่า สถานศึกษาต้องมุ่งพัฒนาด้านผู้เรียนอย่างเร่งด่วน ในด้านการคิดอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สนใจใฝ่รู้ และรักการทำงาน โดยการศึกษาวิจัย จัดเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้จากผู้รู้ ครู อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถดังกล่าวได้ประสบความสำเร็จ หรือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการศึกษาและสิ่งแวดล้อมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ครู อาจารย์ ควรร่วมมือกันในการพัฒนาเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน โดยร่วมมือกันระหว่างครูด้วยกัน ในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน และจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการวิชาที่หลากหลายให้เชื่อมโยงกัน มีการวัดและประเมินผลการศึกษาของผู้เรียนที่หลากหลายที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาหรือผู้เรียน นอกจากนี้ อาจจะมีระบบเครือข่ายสำหรับครูผู้สอนในจังหวัดหรือเขตพื้นที่การศึกษาในการช่วยเหลือเกื้อกูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีระบบการบริหารการศึกษาที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

โดยเฉพาะการบริหารวิชาการ ที่มีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะความรู้ในท้องถิ่น สำหรับหน่วยงาน ดันสังกัด ควรมีการสำรวจข้อมูลสถานศึกษาอย่างจริงจังและเป็นระบบ ในการเข้ามาช่วยเหลือ ผลักดันให้สถานศึกษามีศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะ จำนวน ครูผู้สอนที่ขาดแคลนในหลาย ๆ แห่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้เรียน

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชาติ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จึงมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัด ทุกแห่งมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนที่ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง ในส่วนของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือการจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษายกระดับพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 นั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 159 โรงเรียน ซึ่งทุกโรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ในรอบแรกมาแล้ว ผลจากการประเมินคุณภาพในภาพรวม พบว่า โรงเรียนยังไม่ได้มาตรฐานตาม เกณฑ์ในหลาย ๆ มาตรฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียน ยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่อง ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ มีทักษะและรักการทำงาน ด้านผู้บริหาร พบว่า ยังไม่ได้ มาตรฐานในเรื่องการบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ด้านครู พบว่า ยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่อง จำนวนของครู ความสามารถของครู ในการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน. 2549 : 5)

จากรายงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษายังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยังไม่มีการนำเอามาตรฐานการศึกษามาเป็นกรอบนโยบาย หรือแนวการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษายังไม่ดำเนินงานอย่างเต็มที่ในการนำเอา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะของผู้บริหาร โรงเรียน มีความรับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ค้นคว้า เพื่อให้ทราบว่า โรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสำหรับการประเมินภายนอกรอบที่ สองอยู่ในระดับใด โดยศึกษาข้อมูลจากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน

ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับปัญหา ทั้งนี้เพื่อนำผลของการวิจัยไปเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. สมมติฐานการวิจัย

ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันทั้งโดยรวม รายด้านและรายมาตรฐาน

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่ 2 (2549-2553) จำนวน 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2548 : 20-23) จำแนกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีประชากรและตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 159 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2548 : เอกสาร อัดสำเนา)

- 1.1. ขนาดเล็ก จำนวน 50 โรงเรียน
- 1.2. ขนาดกลาง จำนวน 66 โรงเรียน
- 1.3. ขนาดใหญ่ จำนวน 43 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ปีการศึกษา 2549 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44) จำนวน 138 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

- 2.1. โรงเรียนขนาดเล็ก 44 โรงเรียน
- 2.2. โรงเรียนขนาดกลาง 56 โรงเรียน
- 2.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ 38 โรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน แบ่งได้ดังนี้

- 3.1.1 ขนาดเล็ก
- 3.1.2 ขนาดกลาง
- 3.1.3 ขนาดใหญ่

3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายนอกกรอบที่สอง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2548 : 20-23) 3 ด้าน

- 3.2.1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้
- 3.2.2. มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้
- 3.2.3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบที่สอง หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประเมินภายนอกกรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประเมินภายนอกกรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 14 มาตรฐาน ได้แก่

1. มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
3. มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
4. มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
 วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์
5. มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
6. มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และ
 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
7. มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
 ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
8. มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครู
 เพียงพอ
9. มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
10. มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ
11. มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่าง
 เป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา
12. มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน
 เป็นสำคัญ
13. มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการ
 เรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

14. มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 หมายถึง โรงเรียนของรัฐในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 (ป.1 – ป.6)

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ที่แบ่งตามเกณฑ์จำนวนนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2547 : 1-13) ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้ใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาต่อไป